

Kramérhusow Ch. f. Pražské Poštovské Nowiny.

Roku 1789.

Pro. I.

W Sobotu dne 4 Čerwence.

Spisowatel k swým lastawým Čtenářům.

Nowiny negsau nic giného než jako Bronyky a Letopisowé, genž se pro potomky na věčnou památku spisují, a vůbec na světlo vydávají; a každýkoli užitek z čtení Bronyky míti se domníváme, téhož užtku také y z čtení Nowin se nadějeme. Nebo w Nowinách spisují se všickni přiběhowé, a kde co w křesťenstvě světa paměti hodného přihoditi se může. Nowiny také předstávají nám tak dobře chwalitebné činy k následování gich, jakož y hanebné a potupné skutky k gich se vwarování. Gakby pak zvláště pro mě milé Čechy, Morawany a Slowáky Nowiny w českém gazyku psané užitečné byly, o tom mně není potřeby obšírnými slowy mluwiti, dostiť gest na tom, když se gich otáží: Takeli mnoho mužů dostatečných mezy sebou mají, kteříby gím w gegich mateřské řeči dystrye a Bronyky spisowali, tak aby ani Nowin, kteréz Bronyám we všem podobné gsau, nepotřebowali; a oni gistorně k své neyvěřší bolesti a k vmenšsení swého slawného gměna wyznati museli, že se gím takowých mužů nedostává. Když tedy mají Čechové z té strany nedostatek trpěti, nechť užiwají mých Nowin, a gá gich ubezpečuji, že se žádný we všech karech světa důležitý přiběh newystytné, aby se ho w mých Nowinách nedočerli; a na

ten

ten způsob zachování pro své potomky tak mnohé a tak důležité zprávy, aby se jim snad za celé živobytí jejich vše ke čtení v jejich mateřském jazyku nedostaly. Čtěte pilně moci Vlastencové; vžijte všeho k svému dobrému, a buďte laskavi na svůj domácí jazyk; a pak já Vám ve všem zůstanu.

Kramérus Epikopatel.

Váleční Příběhy. Dvorská Zpráva. List jedenáctý.

3 Dubice v Charvátích 17 čer-
na. Generálmajor Jelachyc dává zprá-
vu polnímu Maršalkovi Laudonovi,
že dne 15 toho ranním gitrem před
stau hodinou nepřátelé, as 8 tisíc v
počtu, magice 4 děla sebau, na naše
přední stráž v Jelowače autof učinili,
a tam záseků pomocí Křesťanských pod-
daných, genž motykami opatření byli,
vykopali a strofotali. Náš bogowný
lid, kterého 170 mužů bylo, pod zprá-
vou Heytmána Syrkowice nepřátelům
za půl druhé hodiny velmi sednatě od-
poroval; když ale nepřátelé tomu ma-
lému počtu lidu na záda přigiti hleděli,
naši causi nazpátek, a přirazyli se k
wogstu Heytmána Rusewice, který wle-
wo proti zásekům při Bočaranském wr-
chu stál. Heytman Rusewice stáhl svůj
lid dohromady, a wynáseho ho v počtu
přes 700 mužů.

Gedwa ale wsecken náš lid byl
pohromadě, Turcy podwakrát na něj
autof učinili, a doráželi do něho s wez-
líkau wzteklosti; než ale gatkoli nad
naše daleko sylnějši byli, naši předce
oba ty autofy s newyprawenau stateč-
stí wydrželi, a Turcy po každé s swau
welíkau škodau nazpátek causnanti mus-
yli.

Když tedy Turcy svého aumyslu
a cyle (nebo chtěli do naší země wpa-
dnauti) dosáhnutí nemohli, a obywa-
tele z okolních wesnic w čas porýkání na
wětšim díle wssickni y s dobytčím na
naši stranu vrekli, protož wracejše se
nazpátek, pomsty hledali na těch wesni-
cých, a skutečně mnohá stawení do grun-
tu wypálili.

Při tom příběhu na naší straně
padlo 7 mužů, a 17 bylo poraněno. Co-
by Turcy svého lidu byli ztratili, nedá-
se tak snadně včítiti; mezy tím gegich
předce ztráta aspoň na 200 mužů po-
čísti se může, a gať se z konj, swoli,
Tureckých noží a giných statů, což wse
naši dostali za kořist, poznáwa, mezy
pobitými také některé znamenitéjši Tur-
cy byti musyli.

Heytman Rusewice dává wesse-
rému wogstu znamenitau pochwálu,
obzwlastně ale schwaluge Heytmána
Sirkowice, druhé Laytnanty Damja-
nice a Borojewice, Praporečnicka Grez-
goroči, a sedowebila Jurešice, kteřížto
wssickni velmi statečně se zachowali.

Saukromné wogenště Zprávy.

Gať z Syrmie, tak y z Slawonye
a Charwát přicházející zprávy přistí-
hugi

buď nám, že brzy o velmi dalekých věcech vyslyšme. Uly tuto položme toliko weytah z mnohých listů, abychom také pro některé gesté důležitější věci prostrannější místo měli.

3 Semlina se píše na den 15 června: Dne 13 toho geden Francouzský rychlý posel dal se na lodi přewezti od Semlina do Bělehradu, a chtěl odvesti zprávou wedaucýmu Bassowi *) ty listy, genž se wztahují na nynější wálečné důležitosti. Ale on bez vyslyšení nazpátek byl odeslán. Še wšak geho gednání a wyrženi věci velmi důležité bylo, dal se přewezti po druhé, a když opět bez vyslyšení propuštěn byl, wážil cestu y po třetí. Gať se zdá, geho odwedení listowé nemusejí Turkům hrubě býti milí a přízniví, nebo Bělehradští potkali ho velmi nezdvořile a proti obyčejí, kterýž gindy k podobným wyslancům zachowávali. Sám Bassa, Řídítel pewnosti, byl tak nevěřivý, že ho nejen před sebe nepřipustil, ale ani mu vpsání od sebe na wěření, že listowé náležitě odwedení gsau, dáti nechťel. Mnozí podlé toho saudejí, že Bělehradský Bassa nepochybně poručení w rukau miji musy, dle kterého co nejdříve přecházení rychlých poslu z Semlina do Bělehradu zapowědino bude, protože w této nyní připomenuté případnosti tolik těžkosti nadělal.

Předestlý týden bylo několik na břehu Dunage stogických lodí roztrštěno a poropeno, protože gich vlastnjcy,

dostavše prvé strany toho poručení, z břehu odkliditi nedali. Podobně poručeno gest, aby se na řece Temesu od Pančawy až k Opowě w 8mi dnech wsecky lodí bez ohledu, gaťby weliké a tím naložené byly, pryč odprawily, ginať že budau stroškotány a poropeny. Také gíž strany for, které v Opowě nashromážděnanu spiji neb mařacyny nazpátek odwážeti budau, wse obgednáno gest. 3 toho tedy každý widí, že se připrawy k důležitéjším věcem chystají, o kterýchž gá gim (tak píše Korrespondent) každotýhodně gístornau zpráwu zasýlati neopominu.

3 Charwát dáwa se zpráva na den 14 června: Nynj se gístorně wí, že Četjň obležen nebude, ač gíž k tomu wsecko přichystáno bylo. Násse wogsko we třech koloných potáhne do Slawony, a zůstane toliko w Charwátjch tak mnoho bogowného lidu, coby kordon náležitě obsazen býti mohl. Po 12ti dnech násse armáda zarazí sobě ležení v Okučan, kdež Pan polnj Maršalek Landon swüg hlawní byt miji bude. Na ten tedy způsob násse wogsko položí se blizko Turecké pewnosti Verbjeru, a nepochybně geho neppřednější práce bude obležení a dobývání té pewnosti. Neprátelský wpád do okolí Likánského plku (regimentu) na den 22 májge, gaťož y statečně chování nassich bogownjku, kterýchž dosti malý počet byl, gest gíž we wsech končinách nassí moznarčye známé, a wsecky násse gístorně

*) Bassa gest Ulistodežjcy w celém králowstwí, aneb w kteréšy celé kragině, krerémuž Begowě a Sandžialowě, totiž Říditele a Podříditele kteréhosy okolí podrženi gsau.

zprávy w tom se na wlas srownáwagi, že nepřátelé, ač byli mnohým sylnějším w počtu nad násse, a ač bogowali gačo wztělji, předce přes 2,000 mužů ztratil. Gest to skutečně wztěklost, gač Bosniacy bogugj, a samohrje smrti do hrdla lezau. Množj z nich sami sobě žiwoty berau, řdyž přigdau swým nepřátelům do rukau. V Dobrocella bylo 6 Turků zagato, a wšickni sobě krky podřezali. Tak těžce nesi oni své neštěstj, řdyž nad našimi swjtzými ne mohli.

Dále w rozličných giných listech dáwagi se následugjcy zpráwy: Den 21 čerwna gest vrčen, na kterýž starý Srđina Hadik při své armádě, která w samých sednatých bogownjých pozůstáwá, weliké a důležitě wěcy před se wozme. —

— Wogsko, které leželo w Charwátjch, stencilo se až na tento malický počet; zůstalo tam totiž 8 Charwátských plků, 5 třetjch patalionů od těchto regimentů, Durlach, Prais, Latrman, Arcykňžete Ferdynanda a Tayčmaystr, pač dwa regimenty gždy Rynský a Grewen; ostatnj wšeccko wogsko odráhlo do Slawonj. K Okučanům a Gradisce, řdež sobě polnj stany rozbige. Gač se k skutku podobá, dne 21 čerwna náš lid oblehne pewnost Berbr, a w málo dnech o gegjm osudu vslyšime. Před několika dni gž tam dwa Oficyři od stobu zasláni byli, kteří wšeccky připrawy k obleženj na své starosti magj. —

— Sřutarský Bassa měl wzkázati Panu Obršřilaytnantowi Wukassowicowi, poněwadž on k němu nepřicházj, tedy že sám toho aumyslu gest geho co

neydřjwe nawšřiwiti. Pan Obršřilaytnant, který s swými dobrowolnjky na hranicých w Serpu stogj, má skutečně co k obáwánj, aby naň Sřutarský Bassa autoč nevcinil, zwlášř takowý nepřářtelšj autoč mžj byti tjm sylnějším, poněwadž sřřz špehyře zpráwa přišla, že se weliké množštwj Turků w Grachowa stahuge. Likánšř hraničné strážce tedy budau mjt opět co s nepřátely činiti. —

— Gistj z Likánšřého okolí rodilj muž, který w těchto dnech z Turckého zageti vřekl, wyprawuge, že Bosynšřj Turcy své koně newstále w lezenj na wrchy cwičegj, a mřhagj cosy do obrosku, gestto konům záwrat odgjmá. —

— Podle zpráwy od Banátšřých obywatelů, kteří gž zbřsta do Syrmie vřřkagj, weliký zástup Turků stogj na hranicých, a chystá se wpadnauti do Banátu. — Náš bogownj lid, který w Sabači ležj, dowědel se od špehyřů, že Turcy, w welikém počtu shromážděnj, pod zpráwau dwau dělostřelců, kteří před několika dni z Sabače do Šwornjku vřřekli, na pewnost Sabač autoč vřřinžti, a gi opět brannau rukau wžyti čřegj. W té pewnosti nynj ležj 7 kompaznyj našeho lidu. —

— Až do dne 12 čerwna w Banátu bylo wšř cko ticho, ale každého okamženj na cestu wšeccko přichystáno. Žeby nepřářtelšj tem (korps) w Widjna stál, ta zpráwa se potwrzuge, a gedna částka těch nepřářtel gž sobě w Kladowy lodnj most wybila. Také w Nowé Oršowy wřřšj počet nepřářtel se spatruge. Řdyž dne 11 čerwna Seytman Kudický šřel nepřářtelšj lid pozorowati, poznal, že Turcy wrch Allion dobře osazenj magj; z geho